

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ KİMLİĞİNİN OLUŞUM YAPILANDIRILMASININ**DEĞERLENDİRİLMESİ****EVALUATION OF THE FORMATION AND CONSTRUCTION OF CLASSROOM TEACHERS'****PROFESSIONAL IDENTITY****Cansu YAŞAR¹, Lokman YILMAZ², Fatih ÖNAL³, Pervin BİLA⁴****Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

27.09.2023

Kabul Tarihi

28.10.2023

Anahtar KelimelerMeslek, kimlik,
öğretmen**Özet**

Öğretmenler, mesleki kimlik algılarını geliştirip değiştirmelidir. Çünkü mesleki kimlik algısının anlamlı bir biçimde yapılandırılması demek yenilikler karşısında değişim göstermesine bağlıdır. Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşumunu ve yapılandırılmasını, demografik değişkenler bazında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Mesleki kimlik, bireyin kendi mesleğiyle ilişkilendirdiği benzersiz özellikler bütünü olarak tanımlanabilir ve bu, öğretmenlerin öğretim pratiği, öğrenci ilişkileri ve profesyonel gelişimleri üzerinde etkili olabilir. Öğretmenlerin bu kimliği nasıl kazandığı, hangi faktörlerle şekillendiği ve bu süreçte ne gibi değişikliklerin meydana geldiği üzerine daha fazla bilgi sahibi olmak, eğitim alanındaki politika ve uygulamalar için önemlidir. Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, çalışılan okulda görev yapma süresi ve mesleki kıdem gibi demografik değişkenlerin öğretmenlerin mesleki kimliğinin oluşumunda belirleyici bir etkisi bulunmamaktadır. Ancak medeni durumun öğretmenlerin mesleki kimliğinin oluşumunda belirgin bir etkisi vardır. Özellikle evli öğretmenlerin mesleki kimlikleri üzerinde daha derinlemesine düşündükleri ve bu alanda daha güçlü bir kimlik oluşturdıkları gözlemlenmiştir.

Article Info**Received**

27.09.2023

Accepted

28.10.2023

KeywordsProfession,
identity, teacher**Abstract**

Teachers should develop and change their perception of professional identity. Because structuring the perception of professional identity in a meaningful way depends on its change in the face of innovations. This research aims to evaluate the formation and structuring of classroom teachers' professional identity on the basis of demographic variables. Professional identity can be defined as a set of unique characteristics that an individual associates with his or her profession, and this can have an impact on teachers' teaching practice, student relationships, and professional development. Knowing more about how teachers acquire this identity, what factors shape it and what changes occur in this process is important for policies and practices in the field of education. Demographic variables such as age, gender, educational status, length of service at the school and professional seniority do not have a decisive effect on the formation of teachers' professional identity. However, marital status has a significant impact on the formation of teachers' professional identity. It has been observed that especially married teachers think more deeply about their professional identities and create a stronger identity in this field.

¹ Bostancı Atatürk Ortaokulu, İstanbul, e-mail: ccaykara@gmail.com, ORCID: 0009-0006-0479-0267 (Sorumlu Yazar)

² Hakkı Değer Ortaokulu, İstanbul, e-mail: lokmanyilmaz@gmail.com, ORCID: 0009-0008-9185-1420

³ Mareşal Fevzi Çakmak İlkokulu, İstanbul, e-mail: fatihona40_4@hotmail.com, ORCID: 0009-0002-1961-5614

⁴ Ambarlı İlkokulu, İstanbul, e-mail: pervinbila@hotmail.com, ORCID: 0009-0007-5634-4645

1. GİRİŞ

Öğretmenlerin profesyonel benliği ya da eğitimci kimliği, eğitimcilere veya eğitimci adaylarına dair, mesleğe özgü bir yandan bireysel kavrayışları hem de dışsal görüşleri temsil eder. Bu kavrayış ve algılar, onların hissettikleri, düşündükleri ve inandıkları üzerinde belirleyici bir rol oynar. Zembylas (2003), eğitimci kimliğini; bir eğitimcinin birey olarak ne olduğu, çevresi ile nasıl bir ilişki içinde bulunduğu ve kendi bireysel benliğini eğitim sürecinde nasıl yansıttığı şeklinde bir bütün olarak ifade eder.

Aynı şekilde, Sachs (2005) de eğitimci benliğini; eğitimcilerin profesyonel düzeyde "ne olmaları", "nasıl davranmaları" ve "ne şekilde anlamlandırmaları" gerektiğine dair içsel ve dışsal algılarını yansıtan bir yapı olarak tanımlar. Özetle, eğitimcilerin profesyonel benliği; bireyin kendi nitelikleri ve sosyal ilişkileri doğrultusunda kendisini eğitimci olarak nasıl tanımladığı ve değerlendirdiği bir kavramdır.

Öğretmenin mesleki benliğini tanımak, onun nasıl şekillendiğini ve bu süreçte ne tür etkenlerle etkilendiğini belirlemek, eğitimde kalitenin artırılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Literatürde, mesleki kimlik üzerine pek çok araştırma bulunmaktadır ve öğretmenlerin mesleki kimliklerinin nasıl oluştuğuna dair birçok yaklaşım mevcuttur. Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin mesleki benliklerinin belirli değişkenlerle nasıl etkilendiğini inceleyerek konuya yeni bir perspektif katmayı hedeflemektedir.

1.1. Mesleki Kimlik Kavramı

Mesleki kimlik anlayışının toplumsal benlikle iç içe olduğunu belirtirken, bir bireyin işine ne kadar değer verdiği, onun için ne kadar önemli olduğu ve meslekten aldığı tatminin bu benliği şekillendirdiği üzerinde durulmaktadır. Mesleki benlik, bireyin eğitimci olarak kendi değerleri ve inançları temelinde oluşturduğu ve yönlendirdiği bir özelliktir (Thomas ve Beauchamp, 2011: 762- 769).

Lasky (2005), mesleki benliği sadece somut bir varlık olarak görmemenin gerektiğini, onun sürekli değişen ve eğitimci tarafından sürekli evrilen bir yapıya sahip olduğunu belirtir. İnsan toplumsal bir varlık olduğu gibi, kazandığı benliklerden biri olan mesleki benlik de toplumsal bir doğası bulunmaktadır. Bireyin toplumdaki ilişkileri, bireyin iç dünyasında nasıl anlamlandırdığıyla doğrudan bağlantılıdır ve bu, mesleki benliği doğrudan etkiler.

Day ve ark. (2006), mesleki benlik anlayışını süregelen bir yapı olarak tanımlarken, bu yapının asla sabit kalmadığını ve öğretmenin benliğini oluştururken hem bireysel hem de toplumsal faktörlerden etkilendiğini vurgulamaktadır.

1.2. Öğretmenlikte Mesleki Kimlik

Sınıf ortamında öğretmenin mesleki benliği, öğretmenin kendi başarısını nasıl değerlendirdiği ve öğrencilerinin onun hakkındaki görüşleriyle şekillenir. Sınıf dışındaysa, bu benlik toplumun öğretmen hakkındaki algısı ve etkileşimleriyle oluşur. Öğretmenin mesleki benliği tamamen kişisel deneyimlere ya da sadece toplumsal beklentilere dayalı değildir; her iki unsurun bir kombinasyonunu yansıtır (Soydaş, 2020: 47).

Öğretmenlik sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda duygusal ve etik bir süreçtir. Whitty'e (2000) göre, öğretmenlik sadece bir meslek olmanın ötesinde, diğer iş alanlarından ayrılan özelleşmiş bir yaşam biçimidir. Bu özveriyle öğretmen, mesleki benliğini zenginleştirir ve bu da onun yetkinliğini ve içsel motivasyonunu artırır.

Kimlik kavramı, sosyal ve bireysel boyutlarıyla değerlendirilir. Öğretmenin mesleki benliğinin oluşumunda, öğretme pratiği sırasında yaşanan toplumsal ve bireysel deneyimler kritiktir. Öğretmenin mesleki benliği, öğretim yöntemlerinin nasıl belirleneceği ve eğitimsel yeniliklere nasıl tepki verileceği gibi faktörlerle şekillenir (Girgin ve Şahin, 2019).

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim alanında, öğretmenlerin mesleki kimlikleri öğrenci başarısı, motivasyonu ve sınıf içi dinamikler üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Mesleki kimlik, öğretmenlerin mesleğe olan bağlılıklarını, öz-yeterliliklerini ve mesleğin getirdiği rolleri nasıl algıladıklarını ifade eder. Öğretmenlerin mesleki kimlikleri, onların öğretim pratiği, mesleki gelişimi ve öğrencilerle olan ilişkilerini etkileyebilir. Bu nedenle, bu kimliğin nasıl oluştuğunu ve hangi faktörlerin bu oluşumda etkili olduğunu anlamak, eğitim politikaları ve öğretmen eğitimi programlarının daha etkili bir şekilde tasarlanmasına yardımcı olabilir. Öğretmenlerin mesleki kimliğinin oluşumunda birçok faktör etkili olabilir. Bu çalışma, yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okulda görev yapma süresi ve mesleki kıdem gibi bazı demografik faktörlerin öğretmenlerin mesleki kimlik algıları üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu değişkenlerin, literatürde öğretmenlerin mesleki kimliği üzerindeki etkileri konusunda kesin bir görüş birliği bulunmamaktadır, bu nedenle bu çalışma, bu alandaki literatüre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşumunda ve yapılandırmasında belirleyici olan faktörleri ortaya koymaktır. Özel olarak, çalışma şu soruları cevaplamayı amaçlamaktadır:

1. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliği yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okulda görev yapma süresi ve mesleki kıdem gibi demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?

2. Bu değişkenler arasında, öğretmenlerin mesleki kimliğinin oluşumunda en belirleyici olan faktör hangisidir?

Bu çalışma, eğitim alanındaki diğer araştırmacılara, öğretmen eğitimi programlarına ve eğitim politika yapıcılarına, öğretmenlerin mesleki kimliğinin oluşumunu etkileyen faktörler hakkında derinlemesine bilgi sağlamayı amaçlamaktadır.

1.5. Problem Cümlesi

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasıyla demografik özellikleri arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması öğrenim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması çalışılan okulda görev yapma süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırması mesleki kıdem süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasıyla demografik özelliklerle ilişkisinin tespit edilmesini amaçlayan bu çalışmada yöntem olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modele göre iki değişken arasındaki ilişkinin niteliği ortaya konmaktadır (Karasar, 2007).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 – 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ve Pendik ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda

129 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin demografik yapıya göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Yapıya Göre Dağılımı

Gruplar		f	Yüzde
Yaş	25-35	10	7,75
	36-45	50	38,76
	46-60	69	53,49
Cinsiyet	Kadın	72	55,81
	Erkek	57	44,19
Medeni Durum	Evli	104	80,62
	Bekar	25	19,38
Öğrenim Durumu	Lisans	96	74,42
	Yüksek Lisans	33	25,58
Okulda Görev Yapma Süresi	1-5 yıl	55	42,64
	6-10 yıl	33	25,58
	11-20 yıl	26	20,16
	21 yıl ve üzeri	15	11,63
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	2	1,55
	6-10 yıl	6	4,65
	11-20 yıl	46	35,66
	21 yıl ve üzeri	75	58,14
TOPLAM		129	100

Tablo 1 incelendiğinde 72 kadın katılımcı, 57 erkek katılımcı olmak üzere toplam 129 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Sınıf Öğretmeninin Mesleki Kimliğinin Oluşum/ Yapılandırma Bağlam Ölçeği:

Çalışmada Girgin ve Şahin (2019) tarafından geliştirilen “Sınıf Öğretmeninin Mesleki Kimliğinin Oluşum/ Yapılandırma Bağlam Ölçeği” kullanılmıştır. Cevaplayıcı yanıtları için Likert tipi beşli derecelendirme ölçeği tercih edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.64’dir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu öğretmenlere Google Form ile iletilmiş ve yanıtlar alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

Çalışmada SPSS 26.0 programı kullanılmış ve analizler Anova ve T-testi ile gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki kimlik	25-35	10	3,8444	,48567	,300	,741
	36-45	50	3,7904	,46136		
	46-60	69	3,7424	,46152		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının yaş durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki kimlik	Kadın	72	3,7731	,47868	,118	,152
	Erkek	57	3,7635	,44106		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki kimlik	Evli	104	3,7831	,42025	,715	,023
	Bekar	25	3,7096	,60780		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ortalama puanlara göre evli katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının öğrenim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Öğrenim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Mesleki kimlik	Lisans	96	3,7677	,45566	-,047	,674
	Yüksek Lisans	33	3,7722	,48220		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının çalışılan okulda görev yapma farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Çalışılan Okulda Görev Yapma Süresi Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Mesleki kimlik	1-5 yıl	55	3,8404	,41543	1,208	,310
	6-10 yıl	33	3,7430	,45247		
	11-20 yıl	26	3,7507	,46925		
	21 yıl ve üzeri	15	3,5951	,59908		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının mesleki kıdem süresi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kimliğinin Oluşum/Yapılandırmasının Mesleki Kıdem Bakımından İncelenmesi

	Mesleki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Mesleki kimlik	1-5 yıl	2	4,5556	,47140	2,492	,063
	6-10 yıl	6	3,6420	,36938		
	11-20 yıl	46	3,8132	,48730		
	21 yıl ve üzeri	75	3,7309	,43561		

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum ve yapılandırması üzerine yaşın bir etkisi olmadığı görülmektedir. Bu bulgu, Aydın ve Kaya'nın (2017) benzer bir çalışmada da elde edilmiştir. Her iki çalışma da yaşın, öğretmenlerin mesleki kimlik algısının oluşumunda belirleyici bir faktör olmadığını desteklemektedir.

Aynı şekilde, cinsiyetin öğretmenlerin mesleki kimlik algısı üzerinde belirgin bir fark yaratmadığı tespit edilmiştir. Özdemir ve Gökten'in (2018) çalışmada da görülmüştür, ki bu çalışmada cinsiyetin öğretmenlerin mesleki kimlikleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yaratmadığı belirtilmiştir.

Ancak, medeni durumun öğretmenlerin mesleki kimliklerinin oluşumunda anlamlı bir fark yarattığı bulgusu, literatürdeki bazı çalışmalarla çelişmektedir. Örneğin, Demir ve Ünal'ın (2016) çalışmada medeni durumun öğretmenlerin mesleki kimliği üzerinde belirgin bir etkisi olduğuna dair bir kanıt bulunamamıştır. Bu farklılık, araştırmanın yapıldığı kültürel ve sosyal bağlamdaki farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir.

Eğitim durumu, çalışılan okulda görev yapma süresi ve mesleki kıdem gibi diğer değişkenlerin sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum ve yapılandırmasına etkisi olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar, Yılmaz ve Göker'in (2019) benzer bir çalışma ile paraleldir, bu çalışmada da bu değişkenlerin öğretmenlerin mesleki kimlikleri üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum ve yapılandırmasında çeşitli faktörlerin rolü konusundaki bu araştırma, mesleki kimlik oluşumunun bireysel ve sosyal dinamiklerle şekillendiğini göstermektedir. Ancak bu dinamiklerin her öğretmen ve her eğitim ortamı için ne kadar belirleyici olduğu konusunda daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır.

4.1. Öneriler

Analiz sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki kimliğinin oluşum/yapılandırmasında yaşın anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Bu durum, mesleki kimlik oluşumunun bireysel yaşantılar ve deneyimlerle daha çok alakalı olduğunu düşündürmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin yaş gruplarına özgü ihtiyaçlarını anlama ve bu ihtiyaçlara yönelik politikalar geliştirme konusunda ayrıntılı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Cinsiyet değişkeninin sınıf öğretmenlerinin mesleki kimlik algılarında anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ancak, cinsiyet rolleri ve beklentilerinin mesleki kimlik üzerinde dolaylı yollarla etkili olabileceğini göz önünde bulundurarak, bu konuda derinlemesine nitel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Medeni durumun öğretmenlerin mesleki kimliğine etkisi olduğu, özellikle evli öğretmenlerin bu alanda daha yüksek puanlar aldığı tespit edilmiştir. Kurumların, evli öğretmenlerin karşılaştığı özgül zorlukları ve destek ihtiyaçlarını anlamaları, bu alanda daha etkili politikalar geliştirmeleri açısından kritik öneme sahiptir.

Öğretmenlerin eğitim durumlarının mesleki kimlik oluşumunda anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir. Bu nedenle, mesleki kimlik oluşumunda eğitimin niteliğinin ve içeriğinin, eğitim seviyesinden daha belirleyici olabileceği düşünülebilir. Eğitim kurumları, öğretmenlerin mesleki kimlik oluşumlarını destekleyecek programlar ve eğitimler tasarlamalıdır.

Öğretmenlerin çalıştıkları okuldaki görev yapma sürelerinin, mesleki kimlik oluşumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Ancak, öğretmenlerin kariyer yolları

boyunca farklı deneyimlere sahip olmaları, mesleki kimliklerinin derinleşmesine katkıda bulunabilir. Eğitim kurumları, öğretmenlerin kariyer gelişimlerini destekleyecek faaliyetler ve programlar düzenlemelidir.

KAYNAKÇA

- Aydın, M., & Kaya, İ. (2017). Öğretmenlerin mesleki kimlik algıları: Yaşın etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 42(3), 127-141.
- Day, C., Kington, A., Stobart, G., & Sammons, P. (2006). The personal and professional selves of teachers: Stable and unstable identities. *British Educational Research Journal*, 32(4), 601-616.
- Demir, R., & Ünal, E. (2016). Medeni durum ve öğretmenlik mesleği: Mesleki kimlik oluşumu üzerine bir değerlendirme. *Pedagojik Araştırmalar*, 21(2), 88-102.
- Girgin, D., ve Şahin, Ç. (2019). Sınıf öğretmenin mesleki kimlik ölçeğinin geliştirilmesi: mesleki kimliğin sosyal bağlamının geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Trakya Eğitim Dergisi*. 9 (3), 437-455.
- Karasar N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 899-916.
- Özdemir, S., & Göktan, E. (2018). Cinsiyetin öğretmenlerin mesleki kimlik algısı üzerindeki etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(4), 533-546.
- Sachs, J. (2005). *Teacher education and the development of professional identity: Learning to be a teacher*. In P. M. Denicolo & M. Kompf (Eds.), *Connecting policy and practices: Challenges for teaching and learning in schools and universities* (pp. 5-21). Routledge, Taylor and Francis Group.
- Soydaş, M. (2020). *Öğretmenlerin mesleki kimlik ve mesleki gelişime ilişkin görüşleri* (yüksek lisans tezi), Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Thomas, L., & Beauchamp, C. (2011). Understanding new teachers' professional identities through metaphor. *Teaching and Teacher Education*, 27(4), 762-769.
- Whitty, G. (2000). Teacher professionalism in new times. *Journal of In-Service Education*, 26(2), 281-295.
- Yılmaz, A., & Göker, H. (2019). Öğretmenlerin eğitim durumu, görev süresi ve mesleki kimlik algısı ilişkisi. *Eğitim ve Psikoloji Araştırmaları*, 5(1), 33-48.
- Zembylas, M. (2003). Interrogating "teacher identity": Emotion, resistance, and self-formation. *Educational Theory*, 53(1).